

N:o 29.

Ank. till Riksd. Kansli den 10 Mars 1881, kl. 1 e. m.

*Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring
i 30 kap. 1 § Rättegångsbalken.*

Uti en från Andra Kammaren till Lag-Utskottet öfverlemnad motion, N:o 50, afgifven utaf Herr *E. P. Jonsson*, anføres, att af det uti 30 kap. 1 § Rättegångsbalken innehållna stadgandet, att,

»hvar som vill, att Konungen må pröfva hofrätts dom och utslag, som i hufvudsak fallit; gifve det skriftligen tillkänna i hofrätten, innan klockan tolf å tjugonde dagen, den oräknad, då utslaget föll; och sätte der tillika in tvåhundra daler, eller så mycket i guld och silfver som deremot svarar,»

tvenne olägenheter uppstode, hvilka borde undanrödjas, nemligen att, då tiden för tillkännagifvande i hofrätt, att part ämnade söka pröfning hos Konungen, vore för kort, synnerligast för de i Norrlands aflägsna trakter långt ifrån poststationer, der äfven telegrafinrättning saknades, boende, det flerfaldiga gånger händt, att ombudets underrättelse till hufvudmannen, huru mål utfallit i hofrätten, oaktadt den afgått samma dag som utslag eller dom meddelades, icke kommit denne tillhanda så tidigt, att han inom fatalitetidens utgång kunnat bevara sin talan mot utslaget; samt

att mindre bemedlade, som ej kunnat erhålla och förete behörigt fattigdomsbevis, i brist på penningar, guld och silfver, blefve utestängda att få sin sak pröfvad af Högsta Domstolen, då de vore urståndsätte att nedsätta den föreskrifna revisionsskillingen. Motionären föreslår därför, »att Riksdagen, med borttagande af nu gällande föreskrift om revisionsskillings nedsättande, ville besluta följande förändrade lydelse af 1 § uti 30 kap. Rättegångsbalken:

»Hvar, som söka vill, att Konungen må pröfva hofrätts dom och utslag, som i hufvudsak fallit; gifve det skriftligen tillkänna i hofrätten innan klockan tolf å trettionde (30:de) dagen, den dag oräknad, då utslaget föll; sedan vederdeloman är deröfver hörd, gifve hofrätten dem svar, om och huru det tillåtas kan. Ej må det vägras, der ej annorlunda uttryckligen i denna balk stadgadt finnes.»

Hvad först angår utsträckande af den tid, inom hvilken den, som uti hofrätts dom vill söka ändring, skall sådant i hofrätten skriftligen tillkännagifva, så är denna tid visserligen för närvarande, åtminstone för rikets nordligaste delar, knappt tilltagen; men, beträffande särskildt dessa, skulle icke heller den af motionären föreslagna tid af trettio dagar vara för dem tillfyllestgörande. Vanligen torde väl ock partens ombud i hofrätten vara försedd med så vidsträckt fullmakt, att deri innefattas äfven berättigande att å hufvudmannens vägnar företaga ifrågavarande åtgärd för bevakande af hans rätt.

Hvad derefter vidkommer andra delen af motionärens förslag eller upphäfvande af stadgandet om nedsättande af revisionsskilling såsom vilkor för måls fullföljande till Kongl. Maj:t, så kan Utskottet icke heller uti denna del biträda motionärens förslag.

Då samma förslag förekom till behandling vid 1872 års riksdag, yttrade Utskottet, att föreskriften om revisionsskilling syntes hafva haft till ändamål och hade otvifvelaktigt haft till följd att förekomma, det mål, vare sig af mera obetydlig vigt eller sådana, om hvilka den tappande parten borde kunna inse, att ändring i hofrättens dom icke stode att vinna, skulle dragas under Kongl. Maj:ts pröfning, på samma gång man dock velat, att ingen skulle betagas möjligheten att erhålla en sådan pröfning. Endast den behöfde nemligen nedsätta revisionsskilling, som egde en viss förmögenhet, som för gäld ej häftade, eller viss årlig inkomst i lön eller pension och således vore i tillfälle att anskaffa det för nedsättningen erforderliga beloppet. Alla andra finge utan afgift söka Konungen, så vida de i behörig ordning styrkte sin fattigdom, hvilket för dem, som verkligen afsåges att af denna frihet från afgift komma i åtnjutande, icke borde vara med någon svårighet förenadt. Men det vore att befara att, om den föreslagna förändringen antoges, Högsta Domstolens arbete skulle ökas i högre grad, än som med göromålens jemna gång derstädes kunde sammanstå, ty att obehörig fullföljd skulle

kunna hämmas derigenom, att den, som slutligen tappade, förpligtades att till fullo gälda vederpartens rättegångskostnad och, om uppenbart vore att han utan skäl dragit saken under Konungen, därför dömdes till ansvar, syntes Utskottet tvifvelaktigt. Ersättning för rättegångskostnad komme nemligen, äfven om den icke understege den verkliga kostnaden, dock i allmänhet svårligen att bestämmas till så högt belopp att den icke, om saken ej vore af alltför ringa vikt, uppvägdes af den tidsutdrägt, som vunnes genom fullföljden af målet, och erfarenheten hade visat, att stadgandet i 30 kap. 16 § Rättegångsbalken om ansvar å den, som emot bättre vett och klara skäl dragit någon sak under Konungen, dittills högst sällan ansetts kunna tillämpas, och det vore icke anledning antaga, att sådant mera dädanefter kunde ske. Dessutom synes någon obillighet icke ligga i ifrågavarande stadgande, enär part, som hos Kongl. Maj:t vunne äfven den obetydligaste ändring i hofrättens beslut, återfinge nedsatt revisionsšķilling, men han deremot, om hofrättens beslut blefve i allo fastställt, kunde antagas hafva utan fog fullföljt saken.

Då Utskottet anser dessa skäl för bibehållande af föreskriften om revisionsšķilling fortfarande kunna åberopas, får Utskottet vördsamt hemställa,

att motionen icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 10 Mars 1881.

På Lag-Utskottets vägnar:

G. Lagerstråle.

Herr *Magnus Jonsson* har begärt få här antecknad att han icke deltagit i ärendets behandling inom Utskottet.
